

Randmeerconcertbrief

Seizoen 2013/14 nr 12

Mariana Izman piano 'Hommage aan het menuet' Kasteel De Vanenburg Putten

programma 29 maart 2014	1
over de musici	2
toelichting door Wouter Molendijk	3
contactadressen en concertlocaties	4
agenda seizoen 2013/2014	5

12e Randmeerconcert - seizoen 2013/14
zaterdag 29 maart 2014 20.00 uur
Kasteel De Vanenburg Putten

Mariana Izman - Piano

Franz Joseph Haydn
(1732-1809)

Sonate in Es Hob. XVI:49 (1789/90)
Allegro
Adagio e cantabile
Finale. Tempo di Menuet

Maurice Ravel
(1875-1937)

Menuet sur le nom d' Haydn (1909)

Jeux d'eau (1901)

Sonatine (1903/05)

pauze

Franz Peter Schubert
(1797-1828)

Impromptu nr. 1 in f op. 142 D 935 (1827)
Allegro moderato

Impromptu nr. 2 in As op. 142 D 935 (1827)
Allegretto - Trio

Impromptu nr. 3 in Bes op. 142 D 935 (1827)
Andante. Andante con variazioni

Impromptu nr. 4 in f op. 142 D 935 (1827)
Allegro scherzando

Over Mariana Izman

Als prijswinnares van het eerste Europese Piano Concours 'Grand Prix Vlado Perlemuter' in Frankrijk en het Dinu Lipatti Piano Concours in Boekarest, wordt Mariana Izman door de pers geprezen als /een geboren verhalenverteller / (Albert Brüggen). Zij combineert /sensueel spel met een geweldige onderhuidse stuwings/ (Jos Ruiters) en stelt /haar grote pianistische gaven helemaal in dienst van de muziek / (Rinus Groot).

Haar grote affiniteit met de muziek van Robert Schumann komt onmiskenbaar naar voren in haar Cd's met belangrijke werken als /Kreisleriana/, /Davidsbundlertanze /en /Concert sans Orchestre/, die ook door de internationale pers zeer lovend zijn ontvangen. Haar meest recente CD met de twee pianosonates van Sergej Rachmaninov werd in Nederland, Frankrijk en België een groot succes genoemd. Ze voelt een diepe verwantschap met de Franse muziek van het /fin-de-siècle/, met name Debussy en Ravel, en voert deze regelmatig uit, zowel in Nederland als in diverse Europese landen (o.a. tijdens het Ravel Festival in Saint-Jean-de-Luz). Ze oogstte daarmee ook veel succes tijdens een tournee in het Midden-Oosten.

Haar brede talenkennis en enorme nieuwsgierigheid naar de Europese cultuurgeschiedenis stellen haar in staat grote werken uit de literatuur in het origineel te leren kennen. Als ervaren liedduopartner zoekt zij naar de interactie van tekst en muziek en presenteert ze programma's waarin poëzie en theater een belangrijke rol spelen. Zo gaf ze samen met de Roemeense acteur Ion Caramitru concerten in het Lincoln Center (NY), Boston, Parijs en veel Roemeense steden. Ze speelde Bach's /Das Wohltemperierte Klavier /in de Grote Zaal van De Doelen, in een theaterprogramma samen met danser Cesc Gelabert in de vermaarde choreografie van Gerhard Bohner. Komend najaar geeft zij concerten met bariton André Morsch in Schuberts /Winterreise/en met liederen van Duparc, Debussy en Ravel op een /Erard-/vleugel uit 1896 tijdens het YPF Festival in het Muziekgebouw aan 't IJ.

Mariana Izman trad als soliste op in pianoconcerten van Mozart, Beethoven, Grieg, Chopin, Schumann en Ravel, onder meer met het Residentie Orkest, het Nederlands Philharmonisch Orkest, het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen, het Nationaal Orkest van België en het Nationaal Radio Orkest van Roemenië. Hiernaast gaf zij vele recitals in de belangrijke zalen van Nederland, zoals het Muziekgebouw aan 't IJ, de Grote en Kleine Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam, De Doelen in Rotterdam, Anton Philipszaal in Den Haag, Vredenburg in Utrecht, de Philharmonie in Haarlem, De Vereeniging in Nijmegen en de Oosterpoort in Groningen.

Als kamermusicus speelde ze met violisten Vesko Eschkenazy en Tjeerd Top (beiden concertmeesters van het Concertgebouworkest), het Lendvai String Trio en het Amsterdam String Quartet. Recent uitgevoerde werken zijn vioolsonates van Mozart, Beethoven, Szymanowski and Franck, het Pianokwintet van Schumann and pianokwartetten van Brahms en Dvorak. Dit seizoen speelt ze diverse kamermuziekprogramma's, o.a. in het Britten Festival met cellist Charles Watt, waar ze zowel werken van Benjamin Britten als van diens leermeester Frank Bridge zal uitvoeren. Met pianist/dirigent Pieter-Jelle de Boer www.pieterjelledeboer.com/home/intro vormde ze vele jaren een succesvol pianoduo. Zij speelden op het Prinsengrachtconcert in Amsterdam en wonnen het Vriendenkrans Concours van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest.

Mariana Izman is geboren in Chisinau, Moldavië en begon haar muziekopleiding op 6-jarige leeftijd. Op haar achttiende verhuisde ze naar Nederland om haar studie aan het Conservatorium van Amsterdam voort te zetten. Ze studeerde in 2002 met onderscheiding af bij Marcel Baudet. Daarnaast volgde ze lessen van wereldberoemde pianisten zoals Murray Perahia, Emanuel Ax, Mitsuko Uchida and Richard Goode. Sinds 2010 geeft ze pianoles op de prestigieuze Yehudi Menuhin School in Engeland. Ze bespeelt een Steinway&Sons, haar ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

Enkele notities bij dit concert

Haydn was een optimistische man met gevoel voor humor. Die karaktereigenschappen hoor je in veel van zijn werken terug. Hij is van eenvoudige afkomst, wordt niet ver van Wenen geboren. Zijn muzikale talenten worden al snel ontdekt omdat hij heel goed kan zingen en snel het bespelen van instrumenten onder de knie heeft. Als 8-jarig jongetje gaat hij in Wenen in een internaat wonen, waar hij in het jongenskoor zingt. Daar krijgt hij muziekles van de oudere jongens en leert hij veel muziek kennen.

Met Haydn hebben we dit jaar uitvoerig kennis gemaakt op het concert in Zeewolde, waar het Apollo Ensemble o.a. twee symfonieën van hem speelde. Maar Haydn componeerde niet alleen meer dan 100 symfonieën, 90 strijkkwartetten, 30 pianotrio's, 10 missen, 20 opera's, plus de prachtige oratoria De Schepping en De Jaargetijden, maar ook zo'n 60 pianosonates.

Tijdens Haydn's leven werd de fortepiano ontwikkeld. Daar worden de snaren niet getokkeld, zoals bij een klavecimbel, maar met een hamer aangeslagen; dat geeft de mogelijkheid tot hard en zacht spelen, zoals de naam forte-piano, Italiaans voor krachtig-zacht, aangeeft. In 1790 was Beethoven pas 20 jaar oud, hij zou de mogelijkheden van de pianoforte nog veel verder exploreren, ook omdat de omvang van het klavier steeds groter werd. In 1790 was dat nog beperkt tot ongeveer vijf octaven. De fortepiano waarop Ronald Brautigam op ons jubileumconcert werken van Beethoven (van rond het jaar 1800) speelde, was van het jaar 1815.

In 1790 was Haydn al 24 jaar in dienst van de vorsten van Esterhazy. Het zou ook het laatste jaar zijn, want de muziekminnende vorst overleed en zijn opvolger gaf niet om muziek en ontsloeg de musici. Daarna ging Haydn op reis en vierde grote triomfen o.a. in Londen. De sonate Hob XVI:49 uit 1789/1790 heeft een prachtig tweede deel (rustig en zangerig). Het eerste deel is pittig en blij. Het derde deel heeft het tempo van een menuet, een hofdans met kleine stapjes in $\frac{3}{4}$ maat. De sonate duurt ruim 20 minuten.

Ravel woonde zijn heel leven in of bij Parijs, maar beschouwde zich toch als een Bask: zijn moeder kwam uit Baskenland. Hij ging op zijn 14e jaar piano studeren aan het conservatorium maar maakte dat niet af, want hij vond zichzelf veel meer een componist dan een pianist. Het oeuvre van Ravel is niet heel groot, maar wel van een heel hoge kwaliteit. De drie werken op het programma zijn uit de periode 1901 tot 1909, toen Ravel naam begon te maken als componist.

Het "Menuet sur le Nom d'Haydn" schreef hij in opdracht van een tijdschrift. Het thema heeft de noten B-A-D-D-G, deels afgeleid uit de H (onze B is voor Duitstaligen de H), deels door het alfabet voort te zetten tot de Y en de N bereikt zijn. Het korte stuk kent veel spannende, haast jazzy akkoorden, die bij Haydn ondenkbaar zijn. Maar wat een leuke overgang van het menuet van Haydn naar dit menuet van Ravel!

Vergelijkbare harmonieën horen we in de Sonatine. Dat betekent kleine sonate en verwijst terug naar de periode van de klassieken en naar de vormstructuren die de klassieke componisten gebruikten. Ravel roept allerlei herinneringen daaraan op, en toch is het een 20e eeuwse stuk, al is die eeuw net begonnen.

Jeux d'eau (waterspelen, fonteinen) doet precies wat de titel zegt: verrukkelijk spat het water alle kanten op. De titel en het idee zijn eerder gebruikt door Liszt. Het heerlijke stuk duurt 5 minuten.

De ouders van Schubert kregen zestien kinderen, van wie er slechts vijf hun eerste verjaardag haalden. Zij woonden in een voorstad van Wenen. Net als Haydn had Schubert als jongetje een mooie stem. Hij werd als 11-jarige in het hofkoor opgenomen. Daar werd hij opgeleid in de muziek. En daar maakte hij vrienden die hem zijn leven lang trouw zouden blijven. Van zijn vrienden moest Schubert het hebben, want hij heeft nooit veel geld verdiend met zijn composities. Hij woonde bij vrienden, afwisselend bij de een of bij de ander. Hij had een zwakke gezondheid, was te dik, dronk te veel en leed aan syfilis (als zovelen in die tijd, een toen niet te genezen aandoening).

Schubert werd maar 31 jaar oud. Hij hield 's nachts zijn brillette op om meteen na het opstaan te kunnen componeren! Hij moet haast de hele dag doorgewerkt hebben om dat enorme oeuvre te kunnen produceren. Met name de werken uit zijn laatste jaren zijn zeer indrukwekkend. De vier impromptu's die gebundeld zijn in opus 142 (of D 935) behoren daartoe. Ze duren samen ruim 40 minuten. Schubert schreef ze in de tweede helft van 1827 (naast andere meesterwerken) op verzoek van een uitgever, minder dan een jaar voor zijn dood. (Maar ze werden pas in 1839 gepubliceerd, net als veel ander prachtig werk van Schubert. Zo onbekend was hij tijdens zijn leven.)

Er waren heel wat goeie burgers die thuis een piano hadden. En dus was er behoefte aan mooie muziek om daarop te spelen. Deze stukken kunnen door een (flink) gevorderde amateur gespeeld worden. De titel impromptu suggereert iets als inval of improvisatie maar is niet van Schubert zelf. Toch is improvisatie schijn: de vier de stukken hebben een heldere structuur.

Het eerste stuk begint energiek, maar heeft een verlangende en duistere ondertoon. De vorm is ABA, wat betekent dat het begin (A) terug komt na een tussenstuk (B). Schubert wisselt majeur en mineur af op een hem kenmerkende manier.

Het tweede stuk is een statig menuet. Het heeft ook de vorm ABA. Het contrasteert met het eerste stuk omdat het heerlijk rustig is.

Het derde stuk bestaat uit een thema met vijf variaties. Schubert leeft in Wenen tegelijkertijd met de wereldberoemde Beethoven, die geweldige variatiewerken had geschreven, ook als delen van sonates. (Dat had Mozart trouwens ook gedaan.) Het thema dat Schubert hier gebruikt is erg bekend geworden. Hij had het eerder gebruikt in muziek die hij bij het toneelstuk Rosamunde had gecomponeerd in 1823.

Het vierde stuk is technisch het meest veeleisend met snelle loopjes en veel passagewerk. Maar het kent ook lyrische melodieën en pittige ritmes. Het eindigt op de laagste noot (F) van de piano die Schubert toen ter beschikking had. Aan het eind van zijn leven had hij voor het eerst genoeg geld om zelf een piano te kunnen kopen!

Wouter Molendijk, 24 maart 2014

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. Wim Bömer

E-mail: nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. Wouter Molendijk

E-mail: harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. Henny van Manen-Aartsen

E-mail: ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. Leo van Wijk

E-mail: putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. Henk de Wit

E-mail: zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. Anne de De Vries

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl

financiën
dhr. Ruud Veldhuizen

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353813
Burg. Vermeerlaan 8, 3881 GZ Putten

concertcoördinator:
dhr. Roel Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. Maarten de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

digitale media:
dhr. Adri Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten

www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

reservering concerten tot 24 uur voor aanvang van het concert via inspreken op telefoonnummer **06 1369 5148** of door het reserveringsformulier op de website in te vullen. Ook kunnen via onze website voor het laatste concert kaarten worden gekocht.

Adressen van de concertlocaties:

Lukaskerk
Van Asch van Wijklaan 69
3853 KV Ermelo

Oude Kerk
Kerkbrink 1
3851 MB Ermelo

Catharinakapel
Klooster 1
3841 EN Harderwijk

Villa Vennendal
Vennenpad 5
8072 PX Nunspeet

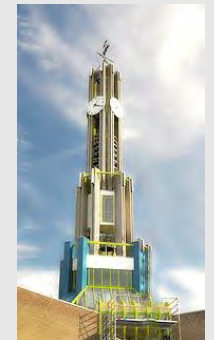
Hotel NH Sparrenhorst
Eperweg 46
8072 DB Nunspeet

Kasteel De Vanenburg
Vanenburgerallee 13
3882 RH Putten

Open Haven
Kerkplein 8
3891 ED Zeewolde

Agenda 2013/14 - Jubileumseizoen 40 jaar

- 1 zaterdag 21 september 2013 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Van Dingstee Kwartet met Sonja van Beek (viool), Marjolijn van Dingstee (viool), Ewald van Dingstee (cello), Suzanne Dijkstra (altviool) & Céleste Zewald (klarinet)
- 2 zondag 6 oktober 2013 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Maria Milstein (viool) & Sander Sittig (piano)
- 3 zaterdag 27 oktober 2013 14 uur Nunspeet Villa Vennendal
Wouter Mijnders (cello) en 'Just for One' Ingrid La Haye (beeldend kunstenaar)
- 4 zaterdag 16 november 2013 20 uur Zeewolde Open Haven
Apollo Ensemble 'Passione' o.l.v. David Rabinovich (viool)
- 5 zaterdag 30 november 2013 20 uur Ermelo Oude Kerk
Ronald Brautigam (fortepiano)
- 6 zondag 5 januari 2014 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
Nieuwjaarsconcert Fancy Fiddlers o.l.v. Coosje Wijzenbeek
- 7 zaterdag 18 januari 2014 20 uur Ermelo Lukaskerk
Pentachord Ensemble met Maarten v.d. Hengst (piano), Emi Ohi Resnick (viool), Mikhail Zemtsov (altviool) Pamela Smits (cello) Quirijn van Regteren Altena (contrabas)
- 8 zondag 2 februari 2014 14 uur Nunspeet Villa Vennendal
Remy van Kesteren (harp solo)
- 9 zondag 16 februari 2014 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Larissa Groeneveld (cello) & Frank van de Laar (piano)
- 10 zaterdag 1 maart 2014 20 uur Zeewolde Open Haven
Ysaÿe Trio met Rada Ovcharova (viool), Emlyn Stam (altviool), Willem Stam (cello) & Felicia van den End (fluit)
- 11 zaterdag 15 maart 2014 20 uur Ermelo Oude Kerk
Rubens Quartet met Sarah Kapustin (viool), Roeland Jagers (altviool), Joachim Eijlander (cello) & Marieke Schneemann (fluit)
- 12 zaterdag 29 maart 2014 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Mariana Izman (piano)

Muzikado

The background of the slide features a stylized illustration of a violin in shades of brown and orange, positioned diagonally. Overlaid on the violin and the background are several musical staves with black notes and clefs. The overall color scheme is warm, with a yellow-to-white gradient background.

Geef een concert cadeau
Voor 21 euro bij de kassa